

Per kiek laiko turi būti priimtas palikimas?

Palikimas turi būti priimamas per 3 mėnesius nuo palikėjo mirties momento. Terminą palikimui priimti teismas gali pratęsti, jeigu pripažįsta, kad terminas praleistas dėl svarbių priežasčių. Palikimas pasibaigus terminui gali būti priimamas ir be kreipimosi į teismą, jeigu su tuo sutinka visi kiti priėmę palikimą įpėdiniai.

Kokia yra įpėdinio, priėmusio palikimą, atsakomybė už palikėjo skolas?

Įpėdinis, kuris priėmė palikimą pradėjęs turtą faktiškai valdyti arba padavęs pareiškimą dėl palikimo priėmimo notarui, už palikėjo skolas atsako ne tik paveldėtu turtu, bet ir savo turtu, išskyrus Civiliniame kodekse numatytus atvejus.

Įpėdinis, priėmęs palikimą pagal antstolio sudarytą turto apyrašą, už palikėjo skolas atsako tik paveldėtu turtu.

Ar galima pasidalyti paveldėtą turtą?

Įpėdiniai paveldėtą turtą gali pasidalyti bendru sutarimu iki įpėdinių teisių į daiktus įregistravimo viešajame registre. Nekilnojamųjų daiktų padalijimas forminamas notarine sutartimi. Įpėdiniams nesutarus dėl turto padalijimo, pagal kiekvieno jų ieškinį turtą padalija teismas. Galima visą palikimą arba atskirus daiktus bendru įpėdinių sutarimu parduoti aukcione ir gautą sumą pasidalyti arba tarp įpėdinių surengti varžytynės dėl atskirų daiktų ir daiktą perduoti tam, kuris iš įpėdinių pasiūlys už jį didžiausią kainą.

Ką reikia žinoti apie paveldėjimą?

Gedimino pr. 30,
LT-01104 Vilnius

Tel. (8-5) 266 29 81
Faksas (8 5) 262 59 40

El. paštas tminfo@tm.lt

www.tm.lt
www.teisingumas.lt

facebook.com/teisingumas

Kas yra paveldėjimas?

Paveldėjimas – tai mirusio fizinio asmens turtinių teisių, pareigų ir kai kurių asmeninių neturtinių teisių perėjimas jo įpėdiniams.

Kokie yra paveldėjimo būdai?

Paveldima pagal įstatymą arba (ir) pagal testamentą.

Kas gali būti paveldima?

- Materialūs dalykai (nekilnojamieji ir kilnojamieji daiktai).
- Nematerialūs dalykai (vertybiniai popieriai, patentai, prekių ženklai ir kt.).
- Palikėjo turtinės reikalavimo teisės.
- Palikėjo turtinės prievolės.
- Įstatymų numatytais atvejais – intelektinė nuosavybė (autorių turtinės teisės į literatūros, mokslo ir meno kūrinius, gretutinės turtinės teisės ir teisės į pramoninę nuosavybę).
- Kitos įstatymų nustatytos turtinės teisės ir pareigos.

Kas negali būti paveldima?

- Asmeninės neturtinės ir turtinės teisės, neatskiriama susijusios su palikėjo asmeniu (teisė į garbę ir orumą, autorystė, teisė į autorinį vardą, į kūrinio neliečiamybę, į atlikėjo vardą ir atlikimo neliečiamybę).
- Teisė į alimentus ir pašalpas, mokamas palikėjui išlaikyti.
- Teisė į pensiją, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis.

Kokios yra įpėdinių pagal įstatymą eilės?

Paveldint pagal įstatymą įpėdiniai lygiomis dalimis yra:

- pirmos eilės – palikėjo vaikai (tarp jų ir įvaikiai) ir palikėjo vaikai, gimę po jo mirties;
- antros eilės – palikėjo tėvai (įtėviai), vaikaičiai;
- trečios eilės – palikėjo seneliai tiek iš tėvo, tiek iš motinos pusės, palikėjo provaikaičiai;
- ketvirtos eilės – palikėjo broliai ir seserys, proseneliai ir prosenelės tiek iš tėvo, tiek iš motinos pusės;
- penktos eilės – palikėjo brolio ir sesers vaikai (sūnėnai ir dukterėčios), taip pat palikėjo tėvo ir motinos broliai ir seserys (dėdės ir tetos);
- šeštos eilės – palikėjo tėvo ir motinos brolių ir seserų vaikai (pusbroliai ir pusseserės).

Kiekvienos žemesnės eilės įpėdiniai paveldi tik jeigu: nėra aukštesnės eilės įpėdinių, šie atsisakė palikimo, nepriėmė jo per įstatymų nustatytą terminą arba palikėjas testamentu atėmė iš jų paveldėjimo teisę.

Kokia yra sutuoktinių paveldėjimo pagal įstatymą tvarka?

Palikėją pergyvenęs sutuoktinis paveldi pagal įstatymą arba su pirmos ar antros eilės įpėdiniais (jeigu jų yra).

Su pirmos eilės įpėdiniais jis paveldi $\frac{1}{4}$ palikimo, jeigu įpėdinių ne daugiau kaip trys, neįskaitant sutuoktinio. Jeigu įpėdinių daugiau kaip trys, sutuoktinis paveldi lygiomis dalimis su kitais įpėdiniais.

Jeigu sutuoktinis paveldi **su antros eilės** įpėdiniais, jam priklauso $\frac{1}{2}$ palikimo.

Nesant pirmos ir antros eilės įpėdinių, sutuoktinis paveldi visą palikimą (kiti, žemesnės eilės įpėdiniai tokiu atveju nieko nepaveldi).

Kokie būna testamentai?

Oficialieji testamentai – sudaryti raštu dviem egzemplioriais ir patvirtinti notaro ar kito įgalioto asmens.

Asmeniniai testamentai – testatoriaus ranka surašyti vientisi dokumentai, kuriuose nurodomas testatoriaus vardas, pavardė, testamentą sudarymo data, vieta, testatoriaus valia ir jo parašas.

Kam galima palikti savo turtą testamentu?

Kiekvienas fizinis asmuo gali testamentu palikti visą savo turtą arba jo dalį vienam ar keliems asmenims, kurie yra arba nėra įpėdiniai pagal įstatymą, dar nepradėtiems, negimusiems fiziniais asmenims, taip pat valstybei, savivaldybėms, juridiniams asmenims, kurie yra arba turės būti įsteigti vykdančią testamentą.

Kas gali ginčyti testamentą?

Ieškinį dėl testamentą ar jo atskirų dalių pripažinimo negaliojančiais gali pareikšti tik kiti įpėdiniai pagal įstatymą arba pagal testamentą, kurie paveldėtų, jeigu testamentas ar jo atskiros dalys būtų pripažintos negaliojančiomis.

Kas yra teisė į privalomąją palikimo dalį?

Palikėjo vaikai (įvaikiai), sutuoktinis, tėvai (įtėviai), kuriems palikėjo mirties dieną reikalingas išlaikymas, paveldi, nepaisant testamentą turinio, pusę tos dalies, kuri kiekvienam iš jų tektų paveldint pagal įstatymą (privalomoji dalis), jeigu testamentu neskirta daugiau.

Kaip priimamas palikimas?

Kad įgytų palikimą, įpėdinis turi jį priimti visą ir be išlygų. Įpėdinis laikomas priėmusiu palikimą, kai jis:

- faktiškai pradėjo paveldimą turtą valdyti;
- padavė palikimo atsiradimo vietos notarui pareiškimą dėl palikimo priėmimo;
- kreipėsi į palikimo atsiradimo vietos notarą dėl palikimo priėmimo pagal turto apyrašą.

Kur reikia kreiptis dėl palikimo priėmimo?

Dėl palikimo priėmimo reikia kreiptis į palikimo atsiradimo vietos (t. y. paskutinės palikėjo nuolatinės gyvenamosios vietos) notarą. Notaro veiklos teritorijas paveldėjimo atvejams galima rasti interneto puslapyje <http://www.notarurumai.lt/index.php/lt/notarai>